

Hrvatska zaklada za znanost u mreži umreženosti

Piše doc. dr. sc. Selma Supek

U modelu dvostupanjskog vrednovanja znanstvenih projekata, koji je 2013. uvela Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ), neupućivanje projektnih prijava u drugi krug, na istorazinsko međunarodno vrednovanje, predstavlja zapravo i odluku o nefinanciranju.

Iako odluka o nefinanciranju nije nikad dobra vijest, ako je utemeljena, nije sama po sebi problem. Dobivena obrazloženja trebala bi poslužiti za pripremu uspješnije verzije ili traženje nekog novog natječaja ako kriteriji postojećega ne mogu biti zadovoljeni. Proces dobro poznajem s obje strane, i kao predlagateljica i/ili suradnica, i kao recenzentica međunarodnih (NIH, NATO, FP7, H2020) i domaćih (MZT, MZOS, HRZZ) projekata.

Obrazloženje Stalnog odbora za biomedicinu i zdravstvo, koje sam dobila uz konačnu odluku Upravnog odbora Zaklade o neupućivanju mojeg projektnog prijedloga u drugi krug na međunarodno vrednovanje, zabrinjava s obzirom na to da ne razotkriva slabosti moje prijave, nego upućuje na ozbiljan problem Zakladina sustava vrednovanja koji dovodi u sumnju da se u prvom krugu vrednovanja anonimnog područnog panela i područnog Stalnog odbora, oba sastavljena isključivo od

hrvatskih istraživača, može imalo umanjiti problem "malih umreženih sredina".

U čemu je problem? U znakovitoj rečenici obrazloženja: "Stalni odbor je kao glavnu zamjerku projektu istaknuo planirano provođenje projekta isključivo u inozemstvu, što otvara pitanja financiranja suradnika koji će tamo boraviti, etička pitanja kao i održivost projekta".

Rečenica je netočna i ne odnosi se na moju prijavu.

Mojom se prijavom planira samo "izvođenje mjerenja", ne "provođenje projekta" u inozemstvu, što čini samo desetak posto aktivnosti projekta. Razlika je prevelika da bi mogla ući u kategoriju previda, i to ne jednog, nego čak dva odbora Zaklade.

Tim više što Zaklada već financira više projekata za koje se mjerenja u cijelosti izvode u inozemstvu. U slučaju moje prijave izvođenje mjerenja u inozemstvu ne otvara nijedno od navedenih pitanja, što je i prijavom i prigovorom na prvotnu odluku područnog Stalnog odbora detaljno obrazloženo i utemeljeno na Uputama Zaklade, a u ovom se komentaru preskače.

Inače, anonimni panel je ocijenio projektni prijedlog kao interesantan i kvalitetan, potencijalne rezultate kao značajan doprinos razvoju područja, a voditeljicu kao kvalitetnog istraživača i mentora.

Zaklada je donijela odluku kojom krši svoje vlastite upute, praksu i istaknuta načela o promicanju međunarodne suradnje i time pokazuje dvostruke kriterije. Nije nevažno istaknuti da je konačna odluka o neupućivanju u drugi krug donesena čak 6 mjeseci nakon predaje projekta. To nije samo loša, nego i neprihvatljiva praksa. Naročito za instituciju koja je dobila priznanje Europske komisije i pravo na korištenje znaka "HR Excellence in Research".

Navedeno upućuje na ozbiljne probleme vjerodostojnosti Zaklade. I ne može se izbjeći dojam da je odluka o neupućivanju mojeg projektnog prijedloga na međunarodno vrednovanje imala za funkciju na vrijeme spriječiti moguće pozitivno istorazinsko međunarodno vrednovanje koje se ne bi smjelo zanemariti pri donošenju preporuka za financiranje.

Finska je primjer da i male zemlje sustavnim ulaganjem u znanost i obrazovanje i kontinuiranim razvojem svojeg sustava mogu biti iznimno uspješne.

U našem sustavu su partikularni interesi kočnica pa još uvijek, "cenzurom, budžetom i interesima", podobni, umreženi i poslušni dobiju više i napreduju brže. Na štetu znanosti i našeg društva. Dokle?●